

Kind in beeld

Pedagogisch beleidsplan

+

Pedagogisch werkplan - Dagopvang het Lint
Januari 2019

Voorwoord

'Pedagogisch beleidsplan en pedagogisch werkplan' klinkt misschien ingewikkeld. Maar eigenlijk gaat het gewoon over de volgende vragen: hoe kijken wij naar kinderen? Wat hebben kinderen nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen? Hoe dragen onze medewerkers daar dagelijks aan bij? En vooral: waarom doen wij dat zo? Want opvoeden doe je niet zomaar. Daar zit altijd een visie achter.

Onze medewerkers zijn betrokken geweest bij het opstellen van dit beleidsplan; pedagogisch medewerkers, leidinggevenden, directeur, praktijkopleider en beleidsmedewerkers. Ook vertegenwoordigers van ouders in de oudercommissies hebben input gegeven. Hun inbreng betekent veel voor ons. Wij willen graag samen met de ouders een bijdrage leveren aan de opvoeding van hun kinderen. Ieder vanuit ons eigen perspectief.

Kindercentrum 't Kickertje is een lerende organisatie. Daarom zetten we ons in om alle medewerkers zo goed mogelijk mee te nemen in het proces. Want we willen natuurlijk dat iedereen vanuit zijn eigen functie - van kantoorpersoneel tot pedagogisch medewerkers - het pedagogisch beleid ondersteunt, een gezicht geeft en uitdraagt. Zo dragen we eraan bij, dat iedereen binnen ons kindercentrum dezelfde taal gaat spreken en de uitgangspunten in de praktijk gaat toepassen. Wettelijke eisen, maar ook onze eigen visie op pedagogisch gebied zorgen er voor dat we ons pedagogisch beleid voortdurend toetsen en waar nodig bijstellen.

We hopen dat iedereen het beleidsplan en het werkplan met veel plezier en belangstelling leest!

Inleiding

Hoe werken wij, en waarom zo?

Spelen, ontdekken, plezier maken, leren en ontspannen! Bij Kindercentrum 't Kickertje bieden we pedagogische dagen buitenschoolse opvang aan kinderen van 0 tot 13 jaar. 't Kickertje heeft diverse locaties. Maar ook al zijn we verspreid over verschillende locaties, toch willen we met elkaar vanuit eenzelfde visie met 'onze' kinderen werken. In dit beleidsplan vertellen we vanuit welke visie wij met de kinderen omgaan en waarom we dat zo doen. Daarmee is het beleidsplan vooral bedoeld als inspiratiedocument voor medewerkers. Daarnaast willen we ouders, verzorgers en andere geïnteresseerden met dit beleidsplan een beeld geven van onze kinderopvang. In het bijbehorende pedagogisch werkplan staat beschreven hoe we op deze locatie concreet te werk gaan. Het werkplan is gebaseerd op het pedagogisch beleidsplan en op de wettelijke kaders.

Kwaliteit

Met onze kinderopvang willen we ons steentje bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. Om kinderopvang van goede kwaliteit te bieden, richten we ons daarbij op de vier basisdoelen voor de opvoeding (prof. Riksen-Walraven, 2000). Deze doelen staan ook beschreven in de wet Kinderopvang:

- Het bieden van veiligheid: een veilige basis, 'een thuis' waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competentie

- Gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken

Deze pedagogische basisdoelen vormen de rode draad in onze visie. Maar we realiseren ons dat alleen het benoemen pedagogische doelen niet genoeg is. De doelen moeten ook handen en voeten krijgen, ze moeten vertaald worden naar ons dagelijks handelen. Daarvoor gebruiken we de pedagogische cirkel van Anke van Keulen.

Hart, hoofd en handen

In de pedagogische cirkel van Anke van Keulen staat het kind letterlijk in het middelpunt. 'Kind in Beeld' noemen wij dit. Wij werken met deze cirkel, omdat die zo treffend laat zien hoe pedagogische opvattingen, houding en gedrag samenhangen. En dat is waar wij naar streven: dat onze kindvisie zichtbaar is in de praktijk van alledag binnen ons kindercentrum. De cirkel daagt ons uit om elkaar te inspireren. Het helpt ons om onze opvattingen over opvoeden te vertalen naar ons dagelijks werk. Daarin draait het voor ons om de kinderen en hoe wij met hen omgaan. Daarom hangt de pedagogische cirkel op al onze groepen.

Kinderen ontwikkelen zich met hoofd, hart en handen. Als opvoedprofessionals willen wij ons ook verder ontwikkelen met ons hart (onze betrokkenheid bij de kinderen), hoofd (inspiratie door voortdurend de pedagogische cirkel bij ons werk te betrekken) en handen (onze handelingen en ons gedrag).

*‘Wij dragen
zorg voor een
continue
kwaliteit van
het
pedagogisch
proces in een
open dialoog
met elkaar en
met ouders en
verzorgers’*

De pedagogische cirkel

In de inleiding hebt u kunnen lezen dat wij werken met een pedagogische cirkel. Deze cirkel bestaat uit verschillende ringen.

In de kern van de cirkel staat ons motto: Kind in Beeld. Aan de hand hiervan beschrijven we in het beleidsplan onze kindvisie en de samenhang met de genoemde pedagogische basisdoelen. In de tweede ring staan de houdingsaspecten beschreven die wij belangrijk vinden bij onze omgang met de kinderen. Met houdingsaspecten bedoelen wij het geheel van ons verbaal en non-verbaal gedrag en de bijpassende manier van benaderen. Zo staat bij persoonlijke competentieontwikkeling: actief ruimte bieden en inspelen op het individuele kind.

In de derde ring staan gedragingen beschreven die wij zelf willen laten zien en van de ander kunnen verwachten. Bij veiligheid en welbevinden staat bijvoorbeeld: oogcontact maken en plezier uitstralen.

In dit hoofdstuk vertellen we aan de hand van de cirkel over onze pedagogische visie.

In het hart van onze pedagogische cirkel staat ‘Kind in Beeld’. Dat lijkt misschien een open deur, maar dat is het niet! Want kinderen zijn weliswaar van nature allemaal gericht op ontdekken en ontwikkelen, maar tegelijkertijd is elk kind uniek. Het ene kind is het andere

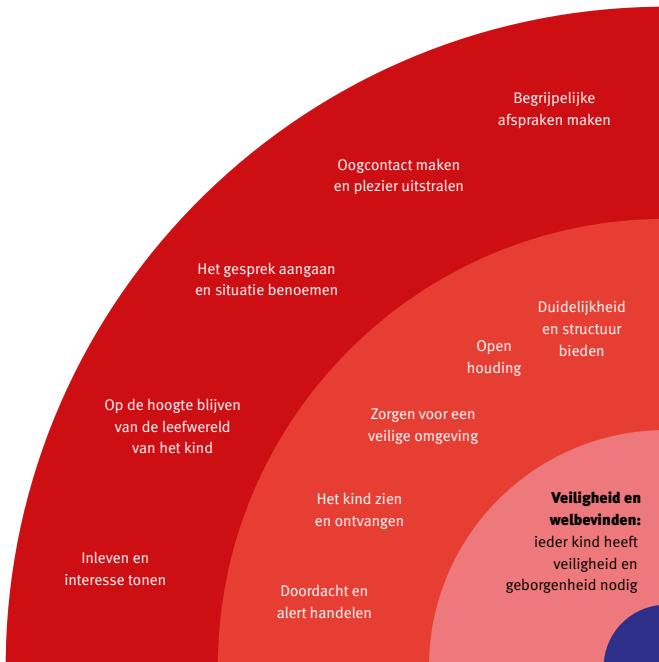

niet. Daarom vinden wij het belangrijk om elk kind gedurende zijn of haar tijd op 't Kickertje goed in beeld te hebben. Pas dan kunnen we hem of haar datgene bieden wat het nodig heeft om zich veilig te voelen en zich te kunnen ontplooiën. Dit doen wij in samenspraak met ouders, verzorgers, school en andere jeugdinstanties die bij het kind betrokken zijn. Door samen te werken, meningen uit te wisselen, elkaar te informeren en elkaar te inspireren. Samen dragen wij zorg voor de begeleiding, opvoeding en verzorging.

Zorgen voor welbevinden en veiligheid

Kinderen hebben veiligheid en geborgenheid nodig om op ontdekkingsstocht te kunnen gaan naar hun eigen mogelijkheden en naar de wereld om zich heen. Onze pedagogisch medewerkers bieden die veilige basis op verschillende manieren. Een belangrijk aspect hiervan is het mentorschap. Ieder kind op 't Kickertje heeft een eigen mentor. De mentor bevordert de emotionele veiligheid door goed naar het kind te kijken, het kind te volgen en beschikbaar te zijn. Door regelmatige contactmomenten met echte aandacht, leert de mentor het kind en de ouders steeds beter kennen en ontstaat een vertrouwensband. We bieden die veiligheid ook door met begrijpelijke en duidelijke afspraken structuur te geven aan de dagelijks terugkerende activiteiten in de groep.

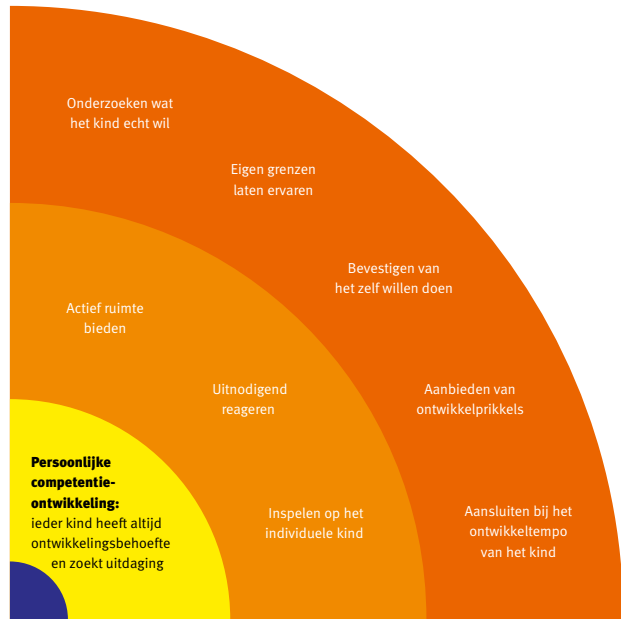
Zonder daarbij de leefwereld van het kind uit het oog te verliezen! Daarnaast bieden we kinderen ook met onze bewuste en alerte houding veiligheid en geborgenheid. Dit doen we door zorgvuldig te kijken, te luisteren en te voelen en door het kind, de situatie en de leefomgeving goed te observeren. Verder spelen ook onze bevlogenheid, onze betrokkenheid en ons enthousiasme in het werken met de kinderen een belangrijke rol. We zijn geïnteresseerd in de kinderen, in hun ouders / verzorgers en in onze collega's. We gaan het gesprek met hen aan, verplaatsen ons in hun leefwereld en delen graag met ouders wat hun kind bij ons heeft beleefd. In zo'n open sfeer voelen kinderen zich veilig en kunnen ze zich ontwikkelen.

*Ieder kind
heeft
veiligheid
en gebor-
genheid
nodig*

Ieder kind
heeft
ontwikkelings-
behoefte en
zoekt
uitdaging

KIND IN
BEELD

Zorgen voor persoonlijke competentie-ontwikkeling

Wil je kinderen echt de ruimte geven om zich op hun eigen manier te ontwikkelen, dan moet je hen eerst in beeld hebben. Pas dan kun je aansluiten op hun ontwikkelingsbehoefte.

Daarom hechten we bij Kindercentrum 't Kickertje veel belang aan het kijken naar kinderen. We luisteren naar wat zij te zeggen hebben, zijn beschikbaar en reageren uitnodigend. We bevestigen hen in wat ze zelf willen doen en ontdekken, en nodigen hen uit om deel te nemen aan activiteiten. We stimuleren dat ze zelf met ideeën komen en sluiten aan bij hun eigen initiatieven. We onderzoeken wat een kind wil weten, doen en laten door uitnodigend op de signalen van het kind te reageren. Hierdoor

ontstaat alle ruimte voor kinderen om in een veilige omgeving tot nieuwe ervaringen te komen. Bij het aanbieden van ontwikkelprikkelers sluiten we telkens aan bij het individuele ontwikkeltempo van kinderen binnen de groep. Hierdoor groeit het kind in zijn motorische, cognitieve, communicatieve en creatieve mogelijkheden en ontdekt het zijn grenzen, wensen en talenten.

Sociale competentieontwikkeling

Een groep is voor kinderen een prachtige plek om met andere kinderen in contact te komen. In omgang met elkaar hebben ze plezier en groeien ze in hun sociale competenties. Gaandeweg ontdekken ze dat er allerlei overeenkomsten, maar ook verschillen zijn tussen henzelf en andere kinderen. Ook gaan ze steeds meer de verschillen opmerken tussen de volwassenen om hen heen. Die ontwikkeling is belangrijk voor het vormen van een zelfbeeld en voor het ontwikkelen van zelfstandigheid en sociaal gedrag.

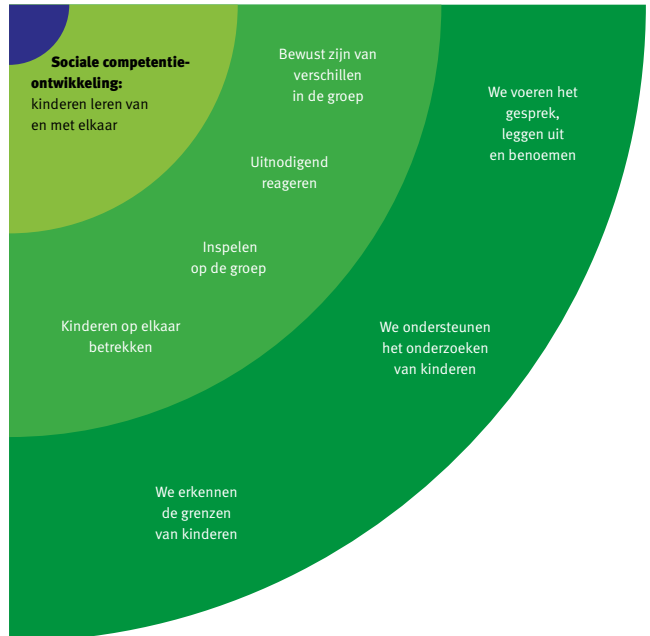
Bij Kindercentrum 't Kickertje hebben we daarom veel aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Afhankelijk van de leeftijd doen we dit door mee te spelen en door te

kijken, te luisteren en in gesprek te gaan. We betrekken de kinderen op elkaar. Daarbij zijn we ons bewust van de verschillen en overeenkomsten, benoemen deze en stellen er open vragen over. Hierdoor ontdekken de kinderen steeds meer hun sociale omgeving. Ze merken de verschillen in behoeften, smaak, uiterlijk, grenzen, omgang en reacties op situaties op. Ook ontdekken ze hoe zij zich ten opzichte van de ander kunnen en willen opstellen en hoe de ander zich tot hen verhoudt.

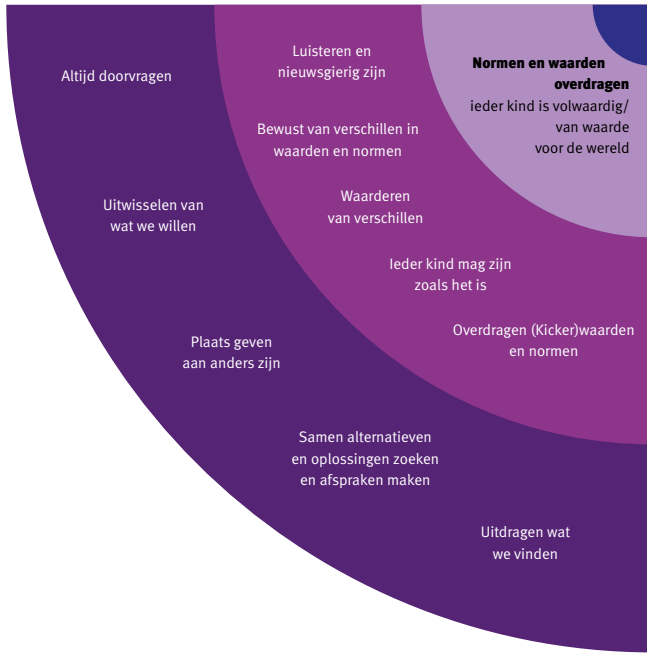
We streven ernaar om overeenkomsten en verschillen op een respectvolle manier bespreekbaar te maken. Zo zorgen we dat kinderen zich als individu bij ons thuis voelen en dat ze tegelijkertijd ook met elkaar een groep vormen. Op dezelfde manier reageren wij ook naar

Kinderen leren van en met elkaar

KIND IN BEELD

*Ieder kind is
volwaardig /
van waarde
voor de
wereld*

hun ouders en verzorgers. Zodat ook zij zich onderdeel van het Kindercentrum kunnen voelen.

Normen en waarden overdragen

Wij geloven dat ieder kind, ieder mens een volwaardig mens is en van waarde is voor de wereld. Daarom willen we dat ieder kind bij Kindercentrum 't Kickertje alle mogelijkheden krijgt om zich te ontwikkelen tot iemand die goed functioneert in de samenleving.

Daarbij zijn we ons bewust van de verschillen in normen en waarden, en hebben we respect voor de ander. De ander mag anders zijn. Sterker nog, we willen die verschillen benutten en er met elkaar van leren. We zijn altijd nieuwsgierig naar de kinderen en het gezin

waarin ze opgroeien. Wanneer we ons bijvoorbeeld verwonderen over de manier waarop een kind verzorgd wordt, omdat dat afwijkt van wat wij gewend zijn, dan vragen we naar de achterliggende ideeën. Zijn er verschillen met de waarden en normen van ons kindercentrum, dan zoeken we samen met de kinderen en ouders naar oplossingen en maken we afspraken.

Pedagogisch Werkplan

Locatie Dagopvang

het Lint

Inleiding

Dit is het pedagogisch werkplan van de locatie het Lint hele dagopvang (hedo). Wij beschrijven in dit plan hoe het pedagogisch beleid en onze visie tot uiting komt in de uitvoering van ons werk met kinderen en ouders. Ook beschrijven wij ons dagelijks handelen in de praktijk en de manier waarop de pedagogisch medewerkers invulling geven aan hun kerntaken.

Ligging

De hele dagopvang, de Peuter-Kleuter-groep en onze Peuterwerkplaats van de locatie het Lint zijn gevestigd in een multifunctioneel gebouw waarin tevens 3 basisscholen, een peuteropvang en de buitenschoolse opvang gehuisvest zijn. Het gebouw ligt in Den Hoorn op de grens van Delft. Het bijzondere van deze locatie is dat er in het gebouw multifunctionele ruimten zijn die door de diverse organisaties in het gebouw gebruikt kunnen worden. De speelkuilen van de scholen, de lokalen voor peuteropvang, het techniek-lokaal en de keuken worden in overleg gebruikt. Zo zijn er veel mogelijkheden buiten de eigen groepsruimte en hal. Hiermee bieden we de kinderen actief de ruimte om zich te ontwikkelen. Ook kunnen wij gebruik maken van de sportzaal in het gebouw waar heel veel ruimte is voor sport- en spelactiviteiten. Veel kinderen die in onze dagopvang zitten stromen door naar een van de basisscholen binnen het gebouw.

Broertjes en zusjes van de buitenschoolse opvang kunnen bij hun jongere broer of zus op bezoek. Dit bevordert de huiselijke sfeer in ons gebouw.

Ruimte binnen en buiten

De locatie heeft 8 groepsruimtes en een centrale hal. Alle groepen hebben binnen en buiten de eigen groepsruimte slaapmogelijkheden voor de kinderen en 4 groepen delen een geschakelde verschoonruimte met toiletjes. De Tuimelaars en de Waterratjes hebben hun eigen verschoonruimte. In de grote, centrale hal, komen kinderen en ouders binnen. Dit is een plaats, waar kinderen en ouders elkaar ontmoeten, waar ruimte is om samen te spelen. Alle groepen, met uitzondering van de Tuimelaars, hebben een directe uitgang naar de buitenspeelruimte. De Peuterwerkplaats en de Peuter-kleutergroep maken gebruik van hun eigen aangrenzende speelplein dat geschikt is voor kinderen in de peuterleeftijd als voor kinderen van de buitenschoolse opvang.

In de inrichting van de speeltuin is rekening gehouden met de verschillende leeftijds categorieën van de kinderen die dagelijks gebruik maken van het buitenterrein. De pedagogisch medewerkers verdelen zich over het terrein zodat we alle kinderen goed in zicht kunnen houden en kunnen aansluiten bij het spel van de kinderen.

De buitenruimte is voorzien van speeltoestellen, een zandbak, een waterkraan, picknicktafels, schommels, een open gedeelte waar gefietst kan worden en een grasgedeelte die voldoen aan de veiligheidseisen. De buitenspeelruimte wordt omsloten door een afsluitbaar hek. Bij warm weer kunnen de kinderen verkoeling vinden in een zwembadje. De

buitenruimte heeft een overkapping waar de kinderen bij warm weer in de schaduw kunnen verblijven. 's Zomers spelen wij regelmatig tot het einde van de dag buiten. Voor de veiligheid van de kinderen blijft het hek van het plein op slot. Wij vragen ouders om via de hoofdingang te lopen om hun kind op te halen.

Team

Het team van de dagopvang bestaat uit ongeveer 22 pedagogisch medewerkers die allen parttime op hun eigen groep op vaste dagen en volgens een vast rooster werken. Er is een assistent leidinggevende, een groepshulp en drie parttime leidinggevendenden. De beleidsmedewerker activiteiten, de medewerker kwaliteit en medewerkers van kantoor ondersteunen het team.

Pedagogische coaching

Het team wordt in haar dagelijks werk gecoacht door pedagogisch beleidsmedewerkers en video interactiebegeleiders. Zij coachen de pedagogisch medewerkers groepsgewijs en individueel met als doel de verhoging van de kwaliteit van het pedagogisch handelen op de groep. Daarnaast worden ook leidinggevendenden regelmatig bijgeschoold op het gebied van coaching en beleidsondersteuning.

Stagiaires en vrijwilligers

Er zijn verschillende stagiaires welkom bij onze organisatie. Stagiaires die direct worden opgeleid voor het uitvoerend pedagogisch werk op de groep zoals voltijd- en deeltijd opleidingen pedagogisch medewerker kinderopvang, niveau 3 en gespecialiseerd medewerker Kinderopvang niveau 4. Ook stagiaires van de opleiding Sport

en Bewegen van niveau 3 en 4 zijn welkom.

Ook is er plaats voor medewerkers in opleiding (MIO's) binnen de organisatie. Bij de start wordt door de MIO een ontwikkelscan van de FCB ingevuld. Op basis daarvan wordt een persoonlijk ontwikkelplan opgesteld waarin opgenomen wordt voor hoeveel procent de MIO op dat moment kan worden ingezet. De leidinggevende van de locatie waar de MIO werkt, begeleidt deze op de werkvloer. De praktijkopleider volgt dit proces en is 1x per zes weken bij het gesprek tussen leidinggevende en MIO om het persoonlijke ontwikkelplan bij te stellen.

Hiernaast is er ook plaats voor stagiaires van de opleiding HBO pedagogiek en stagiaires van opleidingen op het gebied van sociaal culturele vorming. Bij deze stagiaires kijken we of begeleiding op maat mogelijk is.

Ook zijn er mogelijkheden voor snuffelstages. De snuffel-stagiaires vanuit de beroepsopleidingen die zich oriënteren op het werkveld vormen de basis voor toekomstige pedagogisch medewerkers. Voor maatschappelijke stages is plaats onder voorwaarden dat begeleiding mogelijk is en buiten de groepen in de hele dagopvang. Maatschappelijke stages zijn in het leven geroepen binnen het middelbaar onderwijs om leerlingen kennis te laten maken met het werk van allerlei maatschappelijke voorzieningen in onze samenleving. Het doel is hen hieraan zelf nu en later een bijdrage te laten leveren. We hanteren genoemde restricties voor plaatsing van deze stagiaires. Aan het begin van de stageperiode vindt er een intake plaats tussen de praktijkopleider vanuit de organisatie (dit is een vaste persoon binnen onze organisatie) en de stagiaire. Deze vraagt

naar de motivatie van de aankomend stagiaire om binnen de organisatie te werken en beoordeelt na dit gesprek of deze stagiaire uitgenodigd wordt om stage te komen lopen. Tijdens dit gesprek worden verwachtingen uitgesproken ten aanzien van gedrag en werkhouding. Het aanbod aan begeleiding is duidelijk. Er is een werkbegeleider die zorgt voor de directe begeleiding op de werkvloer en de praktijkopleider die het leerproces begeleidt.

De stagiaires van bovengenoemde opleidingen kunnen oefenen met alle voorkomende werkzaamheden nadat de checklist met werkzaamheden is doorlopen en afgetekend door de werkbegeleider. Deze wordt besproken bij het introductiegesprek met de praktijkbegeleider wanneer de stagiaire is aangenomen om stage te gaan lopen. De werkbegeleider heeft regelmatig een gesprek met de stagiaire. Tevens vindt er een keer in de maand een gesprek plaats tussen praktijkopleider, werkbegeleider en stagiaire.

Snuffelstagiaires

Ook snuffelstagiaires zijn welkom; zij vormen de basis voor toekomstige pedagogisch medewerkers. Zij zijn wel beperkt in hun taken. Hoe de begeleiding is geregeld en wat zij wel en niet mogen is vastgelegd in een protocol. Zij mogen:

- Interactief met de kinderen bezig zijn op de grond of in een spel.
- Onder toezicht en/of begeleiding een flesje of fruithap geven.
- Veel vragen stellen en ideeën voorleggen.

Zij mogen geen:

- Overdracht geven aan ouders.
- Kinderen optillen.

- Kinderen naar bed brengen.
- Kinderen verschonen.

Vrijwilligers

Bij activiteiten werken wij incidenteel met vrijwilligers. Onze vrijwilligers zijn opa's en oma's, ouders, oud-Kicker-collega's en oud-Kicker-kinderen en soms ook kinderen van onze medewerkers. Een vrijwilliger werkt altijd onder aansturing van een pedagogisch medewerker of leidinggevende. Deze coördineert de werkzaamheden van de vrijwilliger. De taken van de vrijwilliger(s) zijn hulp bij feesten, activiteiten en ouderavonden. De pedagogisch medewerker draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de activiteiten en dienstverlening.

Stamgroepen

In de dagopvang, locatie het Lint kunnen dagelijks 96 kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar worden opgevangen. Wij willen kinderen een veilige, vertrouwde en stabiele omgeving bieden. Ieder kind heeft bij ons een eigen stamgroep waardoor ze in de gelegenheid worden gesteld een band op te bouwen met de pedagogisch medewerker. Hierdoor voelt het kind zich zeker en geborgen en durft de wereld te ontdekken. Dagelijks werken er twee medewerkers met de kinderen op de groep. Een derde medewerker kan worden ingezet wanneer dit voor de pedagogisch medewerker/kindratio nodig is, zodat wij kunnen blijven werken met het kind in beeld en de juiste regelgeving. Wij streven er naar om kinderen in vaste groepen en maximaal 3 vaste pedagogisch medewerkers te begeleiden. Bij ziekte of vrije dagen wordt er zoveel mogelijk rekening gehouden dat er altijd één vaste pedagogisch medewerker op de groep aanwezig

is, samen met de invalkracht. Bij langdurige afwezigheid wordt ernaar gestreefd om zoveel mogelijk dezelfde invalkracht in te zetten op de groep.

Op locatie het Lint werken wij met leeftijdsgerichte groepen van 1-4 jaar; dit zijn de Waterratjes, de Krabbetjes, de Dolfijnen en de Ottertjes. In deze groepen is er ruimte voor maximaal 13 kinderen per dag. In de groep de Zee-sterren kunnen kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar worden opgevangen. De maximale grootte van deze groep is 12 kinderen. De Tuimelaars is onze babygroep. In de babygroep de Tuimelaars is er ruimte voor maximaal 11 kinderen in de leeftijd van 0 tot 1,5 jaar. Vanaf 1 jaar kunnen de kinderen worden overgeplaatst naar een van de vijf verticale groepen. Daarnaast hebben wij een Peuter-kleutergroep waarin maximaal 8 kinderen van 3 jaar verblijven onder begeleiding van 1 pedagogisch medewerker en de Peuterwerkplaats (2-4 jaar). In de dagopvang groepen worden maximaal 12 of 13 kinderen per dag opgevangen (afhankelijk van de leeftijd van de kinderen), in de Peuterwerkplaats 16 kinderen onder begeleiding van twee pedagogisch medewerkers. Afhankelijk van de bezetting van de groepen is het mogelijk dat er groepen in dezelfde leeftijdscategorie worden samengevoegd op rustigere dagen, zoals de woensdag en de vrijdag en in de vakantieperiode, hierbij streven wij er naar dat van iedere groep een vaste medewerker aanwezig is.

De groepen zijn naast elkaar gehuisvest, de kinderen kunnen dan ook van andere opvangruimtes gebruik maken. Daarnaast is er een intensieve samenwerking tussen de verschillende groepen. De

kinderen worden uitgenodigd om deel te nemen aan activiteiten die aansluiten bij hun belevingswereld en die de ontwikkeling en ontplooiing prikkelen. De kinderen worden hierbij ondersteund door de pedagogisch medewerkers, zij spelen in op de (speel)behoeftes van de kinderen, zien en creëren kansen zodat de kinderen met plezier allerlei nieuwe ervaringen opdoen. Naast de geboden activiteiten en het vrije spel begeleiden we de kinderen in hun mate van zelfstandigheid en zelfredzaamheid. De medewerkers worden in hun werk ondersteund door ons pedagogisch beleid: "Kind in Beeld". Wij streven naar een evenwichtige leeftijdsopbouw van de groepen. De medewerkers op de babygroep worden opgeleid tot baby-specialist. Op de babygroep staat voor de allerjongsten de individuele aandacht centraal. De behoefte van iedere baby wordt onderzocht en het pedagogisch handelen door de medewerker(s) wordt hier zo goed mogelijk op afgestemd.

Peuterwerkplaats

De Peuterwerkplaats bestaat uit een groep maximaal 16 kinderen per dag(deel) in de leeftijd van 2-4 jaar. In de peuterwerkplaats spelen de kinderen met leeftijdsgenootjes onder leiding van speciaal opgeleide pedagogisch medewerkers in een veilige en stimulerende omgeving. Omdat wij vinden dat alle kinderen gelijke kansen verdienen, bieden wij voor peuters met een (risico op) een achterstand een aanbod van vóór en vóórgeschoolse educatie (VVE) aan. Een goede start is van groot belang voor een zo optimaal mogelijk verloopende schoolloopbaan. In de Peuterwerkplaats zijn maximaal 5 kinderen per dag aanwezig bij wie een taal- en/of ontwikkelingsachterstand is geconstateerd door

de jeugdgezondheidszorg (JGZ). Deze kinderen doen aan alle activiteiten mee. Belangrijk is dat bijvoorbeeld een verhaaltje dat in de grote groep gelezen en besproken wordt, eerst in een kleine groep aan de kinderen met taalachterstand wordt voorgelezen.

Op de Peuterwerkplaats worden activiteiten aangeboden die aansluiten op wat kinderen net kunnen of wat ze nog net niet kunnen. Er is leerrijk spelmateriaal aanwezig dat de ontwikkeling van de kinderen extra stimuleert. Er wordt gebruik gemaakt van de methode Peuterplein, een speciaal educatief programma met activiteiten om het kind spelenderwijs de wereld te laten ontdekken. Het programma behandelt steeds een ander thema en richt zich op meerdere ontwikkelingsgebieden; niet alleen spraak- en taalontwikkeling, maar ook op beginnende rekenvaardigheid, motorische ontwikkeling en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

De door ons gehanteerde methode Peuterplein is een erkend VVE-programma. We werken daarbij voor de kinderen met een VVE-indicatie met doelen waaraan het gemiddelde kind voldoet als het naar groep 1 van de basisschool gaat. We volgen de ontwikkeling van de kinderen met een speciaal observatie en registratie instrument en stellen de doelen per kind regelmatig bij. Zo zorgen we dat het aanbod aan activiteiten goed aansluit bij de individuele ontwikkeling van het kind. Voor de kinderen die geplaagd zijn op indicatie van de Jeugdgezondheidszorg wordt hun deelname aan het programma Peuterplein en de leeropbrengst hiervan ook geregistreerd. De voortgang van deze kinderen wordt regelmatig besproken in een overleg met

de leidinggevende van de Peuterwerkplaats, de pedagogisch medewerkers en een van de beleidsmedewerkers pedagogiek.

De inrichting in het lokaal en de wisselende themahoek is zodanig dat een kind zelfstandig de thema's en activiteiten kan naspelen. Het spelen in hoeken is een belangrijke voorwaarde voor de inrichting van het lokaal. Bij ons aanbod van activiteiten maken we een onderscheid tussen een basisactiviteit, een verdiepte activiteit (meer) of een intensieve activiteit (herhaling). Daarbij werken we zoveel mogelijk interactief zodat kinderen kunnen doen wat ze leren. Bijvoorbeeld zelf een boterham smeren en dan spelenderwijs de woorden leren. Ook werken we in kleine groepjes, zodat meer interactie en maatwerk mogelijk is. Aan de doelgerichte activiteiten voor kinderen met VVE doen ook andere kinderen mee.

Ouders/verzorgers spelen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van kinderen. Daarom worden ouders betrokken bij de belevenissen van de kinderen op de Peuterwerkplaats. We stimuleren ouders met hun kind de belevenissen op de Peuterwerkplaats te bespreken. Ouders krijgen tips hoe ze dit kunnen doen, bijvoorbeeld door het voorlezen van een bepaald verhaal, het zingen van de liedjes die op de Peuterwerkplaats gezongen worden. Ook krijgen ouders aan het begin van een nieuw thema informatie mee of materiaal dat aansluit op de thema van Peuterplein waarmee het kind op de peuterwerkplaats aan het werk is. Daarnaast wordt er ruim de tijd genomen voor de dagelijkse overdracht tussen ouders en pedagogisch medewerkers en zijn er geplande

oudergesprekken waarin zowel het welbevinden alsook de voortgang en eventuele stagnatie van de ontwikkeling van het kind wordt besproken.

Wanneer kinderen uitstromen naar het basisonderwijs vindt er een zorgvuldige overdracht plaats. Voor kinderen met een VVE-indicatie wordt een warme overdracht gegeven, waarbij ook de ouders worden uitgenodigd.

De Peuterwerkplaats is gehuisvest in een bso-lokaal wat is ingericht voor de jongste kinderen. Het bso-lokaal grenst aan de dagopvang. De ruimte van de Peuter-kleutergroep bevindt zich in dezelfde gang als de Peuterwerkplaats en naast de groepsruimte van de instroomgroep van het Galjoen.

Peuter-kleutergroep

De Peuter-kleutergroep is een samenwerking tussen 't Kickertje en openbare Basisschool Het Galjoen. Peuters vanaf 3 jaar kunnen worden geplaatst in de Peuter-kleutergroep voor minimaal twee dagen. Gedurende de dag maken de kinderen van de Peuter-kleutergroep gebruik van twee stamgroep ruimtes. De peuters brengen samen met kleuters van het Galjoen de dag door van 08.00-13.45 uur in het lokaal van het Galjoen en de groepsruimte van de Peuter-kleutergroep die in verbinding staan met elkaar. Na 13.45 uur gaan de kinderen naar de middagstamgroep. Het lokaal grenst aan de grote hal van de hele dagopvang. De kinderen spelen buiten op de aangrenzende speelpleinen.

Op onze locatie is flexibele en incidentele opvang mogelijk. Een flexibel kind wordt in een vaste stamgroep geplaatst. Ons streven is het kind in de eigen

stamgroep op te vangen. Wanneer het flexibele of incidentele kind het 13e kind of 14e op de groep is en er geen derde medewerker aanwezig is, wordt gekeken of er ruimte is in de andere groep hiermee rekening houdend met de wet- en regelgeving. Voor flexibele opvang kan een aanvraag kan gedaan worden bij afdeling planning. Een aanvraag voor extra, of incidentele opvang gebeurt via het ouderportaal.

Opvang in tweede stamgroep

Ons uitgangspunt is om verantwoordelijke kinderopvang te bieden in vaste groepen en in een eigen ruimte (stamgroep), waarbij een zogenaamd opendeurenbeleid mogelijk is. Om de continuïteit voor de kinderen te waarborgen wordt aan ouders en kinderen meegedeeld in welke stamgroep het kind zit, welke mentor speciaal belast is met de zorg voor het kind en welke beroepskrachten op welke dag bij welke groep horen. Hiernaast kunnen kinderen soms ook opgevangen buiten hun eigen stamgroep in een tweede stamgroep.

Een kind kan incidenteel een dag(deel) of voor een bepaalde periode op een tweede stamgroep geplaatst worden. De plaatsing is mogelijk in de volgende gevallen:

- Op verzoek van de ouders, bijv. omdat er geen plek is op verschillende dagen in dezelfde groep.
- Ten gevolge van de (over- of onder-) bezetting op de groep of om pedagogische redenen. De leidinggevende van de groep zorgt dat de ouders op de hoogte gesteld worden van een incidentele of tijdelijke wijziging van de stamgroep van uw kind.
- Indien er voor een aangevraagde extra opvang dag geen plaats is op

de vaste stamgroep van een kind wordt er in overleg met leidinggevende en pedagogisch medewerker een besluit genomen tot al dan niet plaatsen in de tweede stamgroep. Voorwaarde is dat ouders schriftelijke toestemming geven voor de extra opvang op de andere groep en er schriftelijke afspraken over de duur van de extra opvang op de andere groep worden gemaakt met de ouders. Dit betekent dat er vastgelegd moet worden welke tweede stamgroep het betreft. Ouders kunnen op verschillende manieren toestemming geven: eenmalig of voor langere periode voor het plaatsen van hun kind op twee stamgroepen: door het ondertekenen van een plaatsingscontract of via het toestemmingsformulier opvang in stamgroepen.

- Tijdens vakanties en studiedagen, wanneer groepen kleiner zijn en (op basis van leeftijd en interesses) worden groepen samengevoegd.

Voor kinderen jonger dan 12 maanden is het niet wenselijk deze optie te bieden.

Een kind kan maar in één stamgroep zitten, maar kan wel van twee stamgroep-ruimtes gebruik maken zonder schriftelijke toestemming van de ouders. Ouders worden hierover actief geïnformeerd bij de kennismaking, via nieuwsbrieven of via informatieborden op de groep van het kind. Dit doen we binnen Kindercentrum 't Kickertje in de volgende gevallen:.

De hele eigen stamgroep in een andere ruimte zit.

Wanneer op rustige dagen stamgroep A en stamgroep B worden samengevoegd in de groepsruimte van stamgroep A. De

stamgroepen blijven dan compleet (met een vaste beroepskracht), maar zitten samen in één ruimte.

In het kader van het opendeurenbeleid mogen kinderen bij het doen van activiteiten de stamgroep verlaten. De maximale omvang van de stamgroep wordt in die situaties tijdelijk losgelaten. Het aantal kinderen per beroepskracht blijft van kracht, toegepast op het totale aantal aanwezige kinderen op de locatie, volgens de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang.

Openingstijden en werktijden

Wij bieden opvang van 08.00-18.00 uur. Op aanvraag is het mogelijk om gebruik te maken van de verlengde openingstijden, vanaf 07.00 uur of tot 18.30 uur. Kinderen van de hele dagopvang en buitenschoolse opvang die om 07.00 uur komen krijgen een ontbijt. Van de kinderen die om 07.30 uur komen wordt verwacht dat ze al ontbeten hebben. Tot 08.00 uur worden de kinderen in een van de groepsruimtes van de hele dagopvang opgevangen door 2 pedagogisch medewerkers. Om 08.00 uur gaat elk kind naar zijn of haar eigen stamgroep. De Peuterwerkplaats is geopend van 08.45 uur-12.45 uur.

Tussen 08.30 uur en 13.00 uur en tussen 15.00 uur en 17.30 uur is het aantal pedagogisch medewerkers in overeenstemming met het aantal aanwezige kinderen (wettelijk vereiste pedagogisch medewerker / kindratio).

Er wordt gebruik gemaakt van de drieursregeling tussen tussen 08.00 uur en 08.30 uur, tussen 13.00-15.00 uur en tussen 17.30 uur en 18.00 uur.

Onze medewerkers werken volgens een van de volgende diensten:

07.00/07.30-17.30 uur;

08.00-17.30 uur;

08.30-18.00 uur;

De pauzetijden voor alle groepen/medewerkers zijn tussen 13.00 en 15:00 uur. De diensten van onze medewerkers worden aangepast aan het aantal aanwezige kinderen.

Bij minimaal tien uur aaneengesloten opvang, kan er dus gedurende maximaal drie uur per dag, met minder pedagogisch medewerkers worden gewerkt. Tijdens deze drie uur wordt minimaal de helft van het op grond van de beroepskracht-kindratio vereiste aantal medewerkers ingezet. In ons kindercentrum zijn altijd minimaal twee pedagogisch medewerkers aanwezig.

Werktijden Peuterwerkplaats

08.45-12.45 uur

In de Peuterwerkplaats wordt niet afgeweken van de beroepskracht-kindratio.

Werktijden Peuter-kleutergroep

08.00-18.00 uur

De pauzetime voor de pedagogisch medewerkers van de Peuter-kleutergroep is op woensdag en vrijdag van 12.45-13.45 uur en op maandag, dinsdag en donderdag van 13.45-14.45 uur.

In de Peuter-kleutergroep wordt niet afgeweken van de beroepskracht-kindratio.

Veiligheid en gezondheid

Ons beleid rondom veiligheid en gezondheid wordt constant uitgedragen, uitgevoerd en geactualiseerd. Risico's worden jaarlijks in samenwerking met pedagogisch medewerkers en oudercommissie in kaart gebracht en maatregelen getroffen en geëvalueerd. Daarnaast wordt dagelijks geanticipeerd op kleine risico's

en aan kinderen wordt geleerd met alledaagse risico's om te gaan, e.e.a. verwerkt in een veiligheids- en gezondheidsplan.

De belangrijkste uitgangspunten binnen het vormgeven van het beleid zijn: bewustwording van mogelijke risico's, het voeren van een goed beleid op grote risico's en het gesprek hierover aangaan met elkaar en met externe betrokkenen. Dit alles met als doel, een veilige en gezonde omgeving te creëren waar kinderen onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Het plan ligt ter inzage op de locatie.

Het vierogenprincipe

Wij hanteren het vierogenprincipe. Dit betekent dat er altijd iemand mee kijkt of luistert. Er zijn momenten op een dag dat een pedagogisch medewerker alleen op een groep staat, denk aan pauzetime, start en eind van de dag. We kiezen ervoor om sommige deuren open te laten en maken zo nodig gebruik van babyfoons. De ouders die kinderen brengen fungeren als "2e paar ogen". De pedagogisch medewerkers werken gedurende de dag volgens deze afspraken;

Bij naar bed brengen laten we de deur van de slaapkamer open. Deze gaat pas dicht als de pedagogisch medewerker alle kinderen op bed heeft gelegd. Wanneer iemand alleen werkt op de groep wordt gebruik gemaakt van een babyfoon en staan de deuren van de verschoonruimten open.

Tijdens vakanties of rustige dagen, wordt gekeken of twee groepen samengevoegd kunnen worden, zodat er zoveel mogelijk groepen werken met twee pedagogisch medewerkers. Anders wordt er gewerkt met inzet van

audio-apparatuur. De babyfoon en ontvanger staan op twee verschillende groepen.

De groepshulp of een andere volwassene heeft “kijkfunctie” en loopt geregeld rond.

De groepshulp heeft geen middagpauze tijdens pauzetijden van de pedagogisch medewerkers.

Er is zicht op de andere groep(en) via de verschoonruimten.

Mentorschap

Binnen 't Kickertje willen we de kinderen emotionele veiligheid bieden. Ieder kind heeft daarom een eigen mentor. Kinderen krijgen voorafgaande aan de plaatsing een eigen mentor toegewezen. Dit is één van de vaste medewerkers van de groep van het kind. Deze medewerker ziet het kind ten minste eenmaal per week. Het kind blijft bij voorkeur bij dezelfde mentor gedurende de periode dat het kind in dezelfde groep verblijft. De mentor voert het kennismakingsgesprek en is het eerste aanspreekpunt voor de ouders van het kind en zorgt ervoor dat andere medewerkers op de hoogte zijn van eventuele afspraken of bijzonderheden, zoals medicatie of allergieën. Voor het kind is de mentor een veilige volwassene bij wie het kind altijd terecht kan. De mentor volgt de ontwikkeling van het kind nauwgezet en houdt goed zicht op zijn/haar welbevinden binnen ons kindercentrum.

Het mentorschap wordt (afhankelijk van de leeftijd van het kind) zo veel mogelijk samen met het kind vormgegeven. Door open te staan en belangstelling te tonen voor wie het kind is, wat het doet en meemaakt, ontstaat een band. De mentor zorgt dat zij goed op de hoogte is van voor het kind belangrijke

momenten; dat kunnen vrolijke zaken zijn, maar ook moeilijke of verdrietige dingen. Bij de overgang naar een andere groep vindt er een zorgvuldige overdracht plaats van het mentorschap van de huidige naar de toekomstige mentor. Wanneer een kind de opvang verlaat, rondt de mentor het contact af. Het dossier met de belangrijkste ontwikkelingsgegevens van het kind, wordt aan de ouder(s) meegegeven. Bij overgang van de hele dagopvang naar de buitenschoolse opvang, wordt tevens een overdrachtsformulier ingevuld door de mentor. Deze wordt overhandigd aan de ouders en de basisschool.

Structureel volgen van de ontwikkeling

Na de plaatsing wordt het kind (na ongeveer drie maanden) volgens ons eigen observatiesysteem, het ‘Kicker-Kind-dossier’, geobserveerd. Naar aanleiding hiervan voert de mentor een gesprek met de ouders. Hierin wordt besproken hoe het met het kind gaat, of het zich al thuis voelt en voldoende gewend is, of wat daar eventueel nog voor nodig is.

De ontwikkeling van het kind wordt het gehele jaar door de mentor gevolgd. Een keer per jaar (meestal rondom de verjaardag) wordt er een uitgebreide observatie ingevuld door de mentor. Er wordt gekeken naar het welbevinden op sociaal emotioneel gebied, de ontwikkeling van de persoonlijke competenties op het gebied van bewegen, creativiteit, taal, zelfstandigheid en de morele ontwikkeling. Deze observatie zorgt ervoor dat we ieder kind goed in beeld hebben en houden.

Vanaf de basisschoollleeftijd kan het kind ook zelf aangeven hoe hij/zij de opvang ervaart, door het invullen van een speciale vragenlijst voor kinderen. De jongste

kinderen kunnen met behulp van een kleurplaat en pictogrammen aangeven hoe zij zich voelen op de groep.

Overdracht naar de basisschool

Wij vinden het belangrijk om het beeld dat gevormd is over de ontwikkeling en welbevinden van het kind te delen met de toekomstige basisschool. Aan de hand van de informatie in het overdrachtsformulier en de eventuele bijlagen kan de basisschool zicht krijgen op de behoeften van het kind en deze waar nodig afstemmen ten aanzien van een passend onderwijsaanbod. Hiermee willen we bijdragen aan de doorgaande ontwikkeling van de kinderen en kan de school waar nodig hun aanbod aanpassen. Voor het kind met een VVE indicatie verzorgen we een aanvullende overdracht gebaseerd op de observatie en registratiepunten vanuit Peuterplein. We streven naar een goede samenwerking tussen kinderdagverblijf en de basisschool. Het overdrachtsformulier is een hulpmiddel wat moet bijdragen aan een ononderbroken ontwikkelingslijn voor ieder kind. Door overdracht van gegevens gaat er geen kostbare tijd verloren. De basisschool kan direct op de juiste manier verder werken aan de ontwikkeling van het kind, vanaf het punt waarop het kind op het kinderdagverblijf is gestopt. Dit is van belang voor de doorgaande ontwikkelingslijn van het betreffende kind. Het overdrachtsformulier wordt ingevuld bij de leeftijd van 3 jaar en 9 maanden en wordt besproken met de ouders van het kind tijdens een eindgesprek. De overdracht van gegevens naar de basisschool vindt alleen plaats met expliciete toestemming van de ouders. 't Kickertje streeft naar een warme overdracht (een overdracht met een mondelinge toelichting) voor ieder

kind eind 2019. Hiervoor zijn structurele afspraken met de scholen nodig.

Signaleren

De mentor volgt het kind, signaleert en is het aanspreekpunt bij bijzonderheden, zoals bijvoorbeeld opvallend gedrag, sociaal emotionele problemen, ziekte of ontwikkelingsachterstanden. De mentor bespreekt dit in eerste instantie met de ouders en de naaste collega en informeert de leidinggevende hierover. Samen kan worden besloten advies te vragen over de begeleiding van het kind aan de beleidsmedewerker pedagogiek, tijdens het pedagogisch spreekuur. Tijdens het pedagogisch spreekuur kan eveneens worden besproken of consultatie van een andere instanties wenselijk of noodzakelijk is. Aan ouders wordt vooraf toestemming gevraagd om de zorg omtrent een kind te delen met school of een andere instantie.

Voor de begeleiding en het volgen van de rapportage over de ontwikkeling van de kinderen van de Peuterwerkplaats wordt ook gebruik gemaakt van het kindvolgsysteem van 't Kickertje en de in de organisatie toegepaste methode Peuterplein. Voor de kinderen met een VVE-indicatie worden daarnaast individuele werkplannen gemaakt.

Meldcode

Professionals die met kinderen werken hebben vanaf 1 juli 2013 de wettelijke verplichting om een meldcode te gebruiken bij vermoedens van mishandeling. Deze meldcode is vernieuwd en uitgebreid met een beroepsspecifiek afwegingskader per 1 januari 2019.

Alle locaties hebben minimaal twee opgeleide medewerkers, die geschoold

zijn in het werken met de meldcode. Binnen de organisatie zijn twee aandachtfunctionarissen aangesteld; één leidinggevende en één beleidsmedewerker pedagogiek.

Werken met de meldcode wordt minimaal één keer per jaar onder de aandacht gebracht van alle medewerkers die direct met kinderen werken.

Dagritme

De jongste kinderen (0-1 jaar) volgen een eigen slaap- en voedingsritme gedurende de dag. We vinden het belangrijk dit ritme zoveel mogelijk te volgen. Als de kinderen ouder worden, volgen zij het dagritme van de groep. Op deze wijze bieden wij de kinderen structuur en voorspelbaarheid. Hierbij een korte weergave van onze dagritme;

Om 07.00 uur worden de kinderen ontvangen in de centrale hal waar wij samen aan tafel ontbijten. Daarna kunnen de kinderen vrij spelen. Kinderen die vanaf 07.30 uur binnen komen sluiten aan bij het groepsgebeuren.

Om 08.00 uur gaan de kinderen met de vaste pedagogisch medewerker naar de eigen groep, waar alle andere kinderen ook worden ontvangen. Om 08.30 uur komt de tweede pedagogisch medewerker op de groep en start het dagprogramma. Bij dit dagprogramma werken we met het kind in beeld. Om 09.30 uur gaan we aan tafel voor een gezellig samen zijn met de kinderen en om fruit te eten en iets te drinken.

Vanaf 10.15 uur nemen de kinderen deel aan ons activiteitenprogramma. Deze kunnen zowel binnen als buiten plaats vinden.

Rond 11.30 uur gaan we aan tafel met de kinderen voor de lunch.

12.30 uur gaan de slapers naar bed en worden er activiteiten ondernomen door

de opblijvers. Gedurende de middag vinden er twee eet- en drinkmomenten plaats (14.30 en 16.00 uur). Er wordt yoghurt gedronken en crackers gegeten met limonade, thee en/of water, dit wordt per groep ingevuld.

Naast deze gezamenlijke tafelmomenten is er nog volop tijd voor activiteiten en vrij spel.

Samen leven en samen spelen

De pedagogische cirkel is ons uitgangspunt voor het werken met de kinderen. Als pedagogisch medewerkers zijn we ons te allen tijde bewust van onze voorbeeldfunctie en zijn wij ons bewust van de normen en waarden die we bij 't Kickertje naleven. Wij zijn open en actief in onze houding en spelen in op de behoefte en ontwikkeling van het kind. De pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van de verschillen in de groep en zoeken in iedere activiteit een uitdaging en laten de ontwikkelingsdrang tot uiting komen bij kinderen. De medewerkers zorgen er voor dat alle kinderen deel uitmaken van de groep. Om samen goed te kunnen spelen en leven binnen de groep zijn er regels nodig. Het hanteren van heldere regels en het bewust zijn van de voorbeeldfunctie die je als pedagogisch medewerker hebt, zorgen ervoor dat de kinderen het belang leren kennen van normen en waarden en de wijze waarop ze hiermee om kunnen gaan. We vertellen kinderen waarom iets niet kan, vertellen wat de gevolgen ervan kunnen zijn en benoemen wat het gewenste gedrag is zodat het kind leert wat er van hem verwacht wordt, dit passend bij het tempo en belevingswereld van het kind. Zo leert een kind zich aan regels te houden en het waarom van regels te begrijpen. Vaardigheden die hen verder helpen op

hun weg naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

We hebben de kinderen die wij begeleiden goed in beeld, als individu en in de groep. Wanneer de kinderen aan het spelen zijn hebben de pedagogisch medewerkers een actieve houding, waardoor zij ontdekken waar de behoeftes van en de verschillen tussen kinderen liggen, individueel en groepsgericht. De pedagogisch medewerkers doen dit door te kijken, vragen en te luisteren, zij zijn een onderdeel van de groep. De pedagogisch medewerkers nodigen de kinderen uit tot gesprek en betrekken de kinderen op elkaar. Dit doen zij door middel van vragen, vragen om bevestiging en eventueel verduidelijking. De kinderen worden ondersteund bij het bewaken van hun grenzen, zodat voor het andere kind duidelijk is wat het wel of niet prettig vindt.

Werken met baby's

In de dagopvang van het Lint zijn er baby's bij de Tuimelaars, de babygroep en de groep de Zeesterren, een verticale groep met kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar.

We spreken van de babyfase bij kinderen van 0-maanden totdat ze lopen. Deze fase verdelen we onder in 3 fases: 0-5 maanden een kleine, kwetsbare baby, 6-9 maanden is de volgende fase en 9 maanden tot lopen als derde fase. Wanneer we de uitgangspunten van het pedagogisch beleid toepassen op deze leeftijdsgroep komen we tot het volgende.

Veiligheid en geborgenheid bieden worden geboden door beschikbaar te zijn voor de baby's. We bieden rust en ritme. We zorgen ervoor dat baby's verbinding ervaren met de ouders. We zorgen voor

veiligheid. Grotere baby's kunnen naar je toe bewegen, kleintjes hou je bij je. De vaste pedagogische medewerkers en met name de mentor richten zich op het ontwikkelen van een relatie met het kind en de ouders waardoor een veilige hechting kan ontstaan. We nemen ruim de tijd voor overdracht, oudergesprekken, en werken met het thema 'familie', ouderbetrokkenheid (ouderavond). Ook rust en voorspelbaarheid draagt hier aan bij (bijvoorbeeld vast ritme, eigen bedje, de wereld om hen heen klein houden). De behoefte aan rust van de drie groepen baby's verschilt. Jonge kinderen kunnen buiten slapen in speciaal daarvoor ontworpen bedjes (Lutje Potjes). Het wisselt verder per dag wat er nodig is in de ruimte. Dus moet de ruimte per dag aangepast kunnen worden. Om voor rust te zorgen in de groep worden hierover afspraken gemaakt met de collega's. Voor de bescherming van hele jonge baby's moet er een afgeschermd plekje zijn. Ook in de aanwezigheid van speelgoed is rust nodig; minder is meer!

Ontwikkeling mogelijk maken van jonge kinderen vereist dat er uitdaging op hun niveau is. Waar ze de dingen zelf kunnen doen, zelf kunnen ontdekken en waar ze zelf zoveel mogelijk naar toe kunnen. Vrij bewegen is voor jonge baby's een belangrijke voorwaarde om te ontwikkelen. Daarom zorgen we voor een geschikte plek waar jonge kinderen even zelfstandig kunnen spelen, zonder obstakels zodat ze interessante voorwerpen op hun tempo kunnen onderzoeken. We kiezen bewust voor speelgoed, inrichting van het lokaal, dagelijks buiten spelen, gerichte activiteiten aanbod (muziek, beweging, sensomotorische activiteiten, beleving en ervaring). Bewegingsvrijheid, maar ook begrenzing

(omdat overprikkeling meestal niet bijdraagt aan ontwikkeling maar deze juist belemmert). Kinderen zouden de ruimte naar behoefte moeten kunnen gebruiken. Hiervoor zou de ruimte op verschillende momenten op verschillende manieren worden ingedeeld: bijvoorbeeld het spelmateriaal aan de hand van de groepssamenstelling anders opstellen of veranderen. We willen kinderen zelf laten ontdekken als ze moe worden en hen de mogelijkheid bieden dat ze zich kunnen terugtrekken op een plek met minder prikkels.

Kinderen leren van en met elkaar sociaal vaardig te worden. Daarom zorgen we ervoor dat kinderen samen met andere kinderen kunnen zijn.

Baby's kunnen andere kinderen ontmoeten, zien en ervaren. We hebben oog voor het andere tempo dat jonge kinderen hebben en sluiten daarop aan. Hiervoor willen we voorkomen dat kinderen elkaar storen en over prikkelen. Baby's spelen nog niet met, maar wel naast elkaar. Baby's observeren elkaar en door deze ervaringen leren ze gevoelens, gedachten en wensen bij zichzelf en anderen te begrijpen. Wij ondersteunen dit door het te benoemen (we onder titelen de acties van de baby's als het ware met tekst: "jij vindt het leuk als J. naast jou ligt").

Elk kind is van waarde voor zichzelf en de rest van de wereld. Baby's horen er ook bij. Hun wereld is echter nog niet zo groot. We begeleiden hen om er op hun tempo deel van uit te gaan maken. We zijn en blijven in de buurt, zorgen dat het kind je kan zien en geven de baby's een plekje daar waar hun behoefte is; rust of uitdaging, alleen of met andere kinderen. Dit doen wij door

alle boodschappen en signalen die een baby uitzendt te ontvangen en daar op een positieve en betekenisvolle manier op te reageren. Dit vraagt baby-specialisten die hier extra voor zijn getraind en pedagogisch medewerkers die er bewust voor hebben gekozen om met deze jongste kinderen te werken. Daarnaast proberen we zo veel mogelijk rekening te houden met de eigenheid en (culturele) achtergrond van het kind. Bijvoorbeeld eigen knuffel, flesje, wensen van ouders, mits passend in onze pedagogische visie en veiligheidsbeleid. In de verschillende groep-samenstellingen en op de verschillende locaties vereist dit andere activiteiten van de pedagogisch medewerkers.

Werken met dreumesen

In alle verticale groepen hebben wij te maken met dreumesen.

Dreumesen zijn kinderen in de leeftijd van ongeveer 16 maanden tot 2 jaar. Wanneer we de uitgangspunten van het pedagogisch beleid toepassen op deze leeftijdsgroep komen we tot het volgende:

Veiligheid en geborgenheid bieden aan de dreumesen geven we vorm door oog te hebben voor de tegenstrijdige gevoelens bij dreumesen tussen een nog emotionele afhankelijkheid en het zelf willen doen. We zoomen in op die tegenstrijdigheid en zijn ons bewust van het precaire evenwicht hiertussen. We ondersteunen de dreumesen hierbij om dat evenwicht te vinden en om te gaan met de frustraties als ze uit evenwicht zijn. We bieden rust en ritme aan de ene kant en mogelijkheden om daar flexibel mee om te gaan aan de andere kant. Dreumesen zijn bezig met de controle over hun gevoelens en over die van hun verzorgers: bijvoorbeeld tijdens de verzorgingsmomenten. We zijn er op

gericht om juist binnen deze momenten dit aspect aandacht te geven. We zorgen ervoor dat dreumesen verbinding ervaren met hun ouders en verzorgers. Dat doen we door een overdracht geven aan het begin en het einde van de dag, afspraken te maken over het afscheidsritueel en positieve aandacht voor de ouders van alle kinderen uit de groep te hebben. Dreumesen proberen vaak dingen die ver buiten hun mogelijkheden liggen, we zijn er op gericht om daarbij de veiligheid te bewaken zonder de uitdaging uit het oog te verliezen.

Ontwikkeling mogelijk maken van dreumesen vereist dat we aansluiten op hun vastberadenheid om iets te leren en te ondernemen. We stellen hen veel in staat om in het hier en nu de dingen met hun lijf te ervaren. In deze leeftijd zijn kinderen vooral bezig om hun motorisch groeiende onafhankelijkheid te vieren. Ze leren met hun hele lijfje en leren door te doen en veel minder door wat er verteld wordt. Ze worden gedreven door kansen en mogelijkheden en door aanmoediging. We bieden hen veelvuldig mogelijkheden om allerlei vaardigheden te oefenen. Dreumesen zijn ook nieuwsgierig naar effect van hun gedrag en willen vaak dingen doen en uitproberen die ver vooruit lopen op hun taal en fysieke mogelijkheden. Hierdoor krijgen ze te maken met grenzen. In ons aanbod zijn we gericht op het aanbieden van uitdagingen en mogelijkheden tot oefenen op fysiek gebied, zoals klimmen, ruimte om te rennen, uitdagend speelgoed etc. en op de taalvaardigheid door middel van zingen en lezen. Ook worden kinderen spelenderwijs uitgedaagd in de ontwikkeling van creatieve vaardigheden.

Kinderen leren van en met elkaar sociaal vaardig te worden. Daarom zorgen we

ervoor dat kinderen samen met andere kinderen kunnen zijn. We zorgen voor veel mogelijkheden om in contact te komen met anderen en zo te leren. Dreumesen leren vaak door imitatie (sociale vaardigheden). Ook binnen rituelen en andere interacties met andere kinderen en volwassenen hebben dreumesen vaak intense, onvoorspelbare en tegenstrijdige gevoelens en reacties. Ze vinden de rituelen en routine fijn maar ook niet fijn, zijn impulsief en hebben nog weinig zelfcontrole. De dreumesen worden daarom intensief (met oog voor deze leeftijdskenmerken) begeleid bij hun interacties. Zodat ze steeds zelfstandiger relaties met anderen op kunnen bouwen en te onderhouden.

Elk kind is van waarde voor zichzelf en de rest van de wereld. Dreumesen horen er ook bij. Hun wereld wordt steeds groter. We begeleiden hen om er op hun tempo deel van uit te gaan maken. Aangezien dreumesen de rituelen, waarmee we algemeen aanvaarde waarden en normen overgedragen, fijn maar ook niet fijn vinden, zorgen we bij deze groep vooral voor begeleiding bij het ontdekken van gevoelens, het uiten van hun gevoelens en het voeren van de eigen controle over deze gevoelens. Bijvoorbeeld door hen even boos te laten zijn of hen met iets anders te laten spelen en te laten ervaren dat ze zo de controle weer terug kunnen krijgen. Aan de andere kant benutten we het nieuwsgierig zijn van de dreumesen door hen specifiek te ervaren wat hun gedrag bij anderen te weeg brengt en hen te stimuleren om op een onderzoekende manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving. Dit met het oog op respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in hun eigen groep.

Werken met peuters

In alle verticale groepen zijn peuters aanwezig. De Peuterwerkplaats en de Peuter-kleutergroep bestaat alleen uit peuters.

Peuters zijn kinderen in de leeftijd van 2 jaar tot en met 4 jaar. Wanneer we de uitgangspunten van het pedagogisch beleid toepassen op deze leeftijdsgroep komen we tot het volgende.

Bij het bieden van veiligheid en geborgenheid aan de peuters gaan we er van uit dat peuters steeds meer zichzelf ervaren als een onafhankelijk eigen persoon met eigen wensen en een eigen plan. Want peuters kunnen en willen steeds meer zelf plannen maken. Zo ook over de processen zoals eten, slapen en zindelijk worden. Ook gaan ze met het experimenteren bij nieuwe situaties meer uit van wat ze kunnen dan dremesen. Ze gaan zichzelf en anderen controleren. Als begeleiding past daarbij de hoeder, een rol die de peuter helpt deze plannen uit te voeren en de regie daarover in toenemende mate zelf te houden. Dit betekent bij de afstemming met ouders daarover regelmatig in gesprek te gaan en dit proces centraal te stellen. Bij het experimenteren bij nieuwe situaties hebben we groeiend vertrouwen in het zelf plannen en beoordelen van de “gevaaren” van de nieuwe situaties. We zijn er alert op dat peuters zich in wisselend tempo ontwikkelen en enorme sprongen kunnen maken en ook kunnen terugvallen. We houden daar in de begeleiding en ons aanbod rekening mee.

Ontwikkeling mogelijk maken van peuters vereist dat we aansluiten op hun vastberadenheid om iets te leren en te ondernemen. We stellen hen veel in staat om in het hier en nu de dingen met hun lijf te ervaren. Peuters hebben

een groeiend inzicht in symbolen, getallen en woorden. Ze herkennen patronen en regels in de wereld om hen heen. Ze worden daarbij door de wereld om hen heen en door onze begeleiding aangemoedigd om hierover vragen te stellen en te reageren op zin en onzin. Zo verwerven ze nieuwe mogelijkheden tot voorstellingen, creativiteit etc. Daarnaast groeit hun begrip over oorzaak en gevolg. In de activiteiten die we aanbieden dagen we peuters uit hun groeiende begrip over oorzaak en gevolg en hun vermogen om zich dingen gedetailleerder te herinneren te gebruiken bijvoorbeeld bij het voorlezen en vertellen van verhalen. Ook het groeiend taalvermogen dagen we uit door het stellen van taal en rekenkundige vragen en de grotere lichamelijke beheersing wordt getest in uitdagende activiteiten. Kortom we stimuleren peuters door het aanbieden van ervaringen zodat ze de wereld kunnen gaan begrijpen. Kinderen leren van en met elkaar sociaal vaardig te worden. Daarom zorgen we ervoor dat ook peuters samen met andere kinderen kunnen zijn. Wanneer peuters elkaar langere tijd regelmatig tegenkomen in de groep kinderen, beginnen zich peutervriendschappen te ontwikkelen binnen het kindercentrum. Het zijn mooie mogelijkheden tot het oefenen met sociale vaardigheden die we inzetten bijvoorbeeld bij de overstap naar andere groepen en/of naar de buitenschoolse opvanggroepen. We bespreken dit met ouders. Peuters beleven hun gezin en het kindercentrum als aparte werelden. In de begeleiding is daar oog voor en verkennen met de peuters beiden werelden en de verhouding daartussen. Peuters hebben regelmatig conflicten met elkaar, bij het begeleiden van de kleine conflicten laten we de

kinderen deze eerst zelf oplossen en in de begeleiding zetten we in op de ontwikkeling van hun vermogen om het perspectief van de ander te zien. Inzicht in eigen rol: peuters kunnen hulpjuf zijn en weten wat daarbij hoort. Ze hebben ook behoefte aan het spelen van andere rollen en we stimuleren en ondersteunen dan ook het oefenen van de verschillende rollen.

Elk kind is van waarde voor zichzelf en de rest van de wereld. Peuters horen er ook bij. Hun wereld strekt zich steeds meer uit tot ook de buitenwereld. We begeleiden hen om er op hun tempo deel van uit te gaan maken. De buitenwereld wordt meer beleefd dan eerder. We bieden door middel van activiteiten en situaties steeds nieuwe ervaringen die hun wereld vergroot en halen de buitenwereld daardoor ook naar binnen. Bijvoorbeeld door uitstapjes naar lokale aangelegenheden zoals de bieb, kinderboerderij, supermarkt etc., maar ook door de keuzes in thema's (bijvoorbeeld verkeer of vakantie) en activiteiten die net iets uitdagender zijn en de wereld steeds iets groter maken. Ook gaan we op bezoek bij ouderen en worden peuters in contact gebracht met deze doelgroep.

Activiteiten

Bij 't Kickertje hechten we er groot belang aan om op de juiste wijze in te gaan op de ontwikkeling die een kind doormaakt. We doen dit door naar de kinderen te kijken, aan te sluiten bij wat zij nodig hebben om zich verder te ontwikkelen en stimuleren hen op positieve wijze aan nieuwe dingen deel te nemen. Onze binnen- en buitenruimtes zijn zo ingericht dat de kinderen er kunnen spelen, zowel samen als individueel. De ruimtes bieden uitdaging om de

kinderen nieuwe ervaringen op te laten doen waardoor de ontwikkeling geprikeld wordt. In ons handelen zijn we ons altijd bewust van de veiligheidsrisico's die dit met zich meebrengt. We streven er naar dagelijks buiten te spelen en willen de kinderen kennis laten maken met wat buiten in de natuur is. We maken bewuste keuzes in het gebruik van de buitenruimte door af en toe in kleine groepjes buiten te spelen om zo recht te doen aan de behoefte van alle kinderen. Tijdens het buiten spelen kijken pedagogisch medewerkers naar de kinderen, zijn beschikbaar en kunnen inspelen op wat de kinderen nodig hebben.

Per dag zijn er meerdere momenten dat wij activiteiten aanbieden. In de ochtend bieden we leeftijdsgerichte activiteiten aan binnen de eigen stamgroep. Dit kan inhouden dat er een activiteit is waaraan kinderen kunnen deelnemen of dat er activiteiten worden ondernomen met de verschillende leeftijdsgroepen binnen de groep. Op deze wijze sluit ons activiteitenaanbod aan op de behoefte van de kinderen. Daarnaast zijn er gedurende de dag activiteiten, uitstapjes of vrij spel op de eigen groep, dit kan binnen of buiten plaatsvinden. Tijdens de activiteiten stellen de pedagogisch medewerkers zich deels actief, deels observerend op naar de kinderen. Zo spelen we in op de signalen en initiatieven van de kinderen en bieden we de kinderen ruimte om zich op eigen wijze en eigen tempo optimaal te ontwikkelen en nieuwe ervaring op te doen.

Regelmatig worden er kleine uitstapjes met de kinderen gemaakt binnen de dorpskern. Zij maken kennis met de leefomgeving van het kindercentrum. Dit betreft dan wat boodschapjes halen bij de winkels, samen met de kinderen naar de bibliotheek, naar een van de

speeltuinen of geitenwei. Dit gebeurt lopend met de grotere kinderen en/of met de bolderkar en kinderwagens. Gedurende het jaar worden er workshops aangeboden die verschillende ontwikkelingsgebieden bestrijken waar kinderen door de pedagogisch medewerkers voor worden aangemeld, gelet op de initiatieven en interesses van de kinderen zelf.

Rituelen

Vaste handelingen zijn voor kinderen erg belangrijk en bieden hen veiligheid en geborgenheid. Herhaling geeft hen duidelijkheid, zekerheid en vertrouwen. De groepen kennen de volgende vaste handelingen en gewoontes: wennen, afscheid nemen, slapen, eetmomenten, verschonen en feesten.

Wennen

We vinden het belangrijk dat ouders en kind, kennismaken met de nieuwe groep, de kinderen en het spelen op de groep. Tijdens het kennismakingsgesprek worden er met de ouders wenaafspraken gemaakt. Het wennen vindt plaats twee weken voor de 1e opvangdag van het kind en bestaat uit maximaal twee keer 3 uur in de ochtend of middag. Bij het wennen is van belang dat wanneer het kind nog een fles krijgt er tijdens het wennen ook een flesmoment in zit zodat we zien hoe dit verloopt. Wanneer een kind intern gaat wennen, bijvoorbeeld door een overstap van groep, wordt dit door de pedagogisch medewerkers onderling geregeld en afgestemd met de ouders/verzorgers. We bespreken het wennen uitgebreid, omdat elk kind (en ouder) het wennen op zijn manier ervaart. In deze periode staat het vinden

van een plekje in de nieuwe groep voorop.

Ontvangen en afscheid nemen

Bij binnenkomst begroeten we ieder kind en ouder. We nemen de tijd voor een persoonlijke overdracht. Bij het brengen tijdens de verlengde opvang in de ochtend geven we de informatie door aan de vaste pedagogisch medewerker van de groep. Bij de overdracht horen wij graag hoe het met het kind gaat, hoe het kind gegeten en geslapen heeft en wat het kind heeft beleefd. Zo kunnen wij goed aansluiten bij wat het kind nodig heeft. Ieder kind mag op zijn manier afscheid nemen. De pedagogisch medewerker ondersteunt en begeleidt het kind hierin. We spreken met ouders af dat ze kunnen bellen om te horen hoe het met hun kind gaat.

Wanneer een kind het afscheid nemen als lastig ervaart, kan een knuffeltje, een speen geven of even op schoot zitten helpen.

Aan het eind van de dag geven we een overdracht die weergeeft hoe het kind die dag heeft beleefd. We nemen afscheid door elkaar gedag te zeggen als het kind naar huis gaat.

Slapen

De slaapbehoefte van kinderen kan verschillend zijn. Wij houden het ritme van de kinderen aan. Wanneer het nodig is blijft de pedagogisch medewerker bij het kind totdat het kind rustig of in slaap gevallen is. We zeggen 'slaap lekker' voor het slapen gaan zodat het voor het kind duidelijk is dat het gaat slapen. We maken gebruik van Lutje Potjes. Dit zijn slaaphuisjes die bedoeld zijn voor buitengebruik. Wanneer een ouder hiervoor kiest, slaapt het kind in een veilig bed in de buitenlucht. We bespreken

deze slaapmethode met ouders tijdens het kennismakingsgesprek.

Eten en drinken

Tijdens de eet- en drinkmomenten zorgen we voor een plezierige en ontspannen sfeer en bieden een bewust moment om elkaar te ontmoeten en kinderen met elkaar in gesprek te laten gaan. We tonen interesse naar elkaar en praten over wat de kinderen hebben meegemaakt of lezen een boekje. We betrekken hiermee de kinderen op elkaar en creëren een gezellige sfeer.

We stimuleren de kinderen te kiezen uit het aanbod wat hij/zij op brood wil en om te eten wat er is gekozen of geboden wordt. Wanneer een kind zijn boterham zelf wil smeren of yoghurt wil eten dan kan dat. We stimuleren het kind om een vork te gebruiken, dit is goed voor de fijne motoriek en oog-hand coördinatie. Voordat we gaan eten zingen we samen een liedje en wensen elkaar smakelijk eten. Wanneer wij klaar zijn met eten en drinken gaan wij afruimen en de handen en gezichten wassen.

We houden rekening met wat het kind mag eten in verband met dieet, geloofsovertuiging of anderzijds. Ons voedingsaanbod is beschreven in het informatieboekje.

Verschonen

Er zijn meerdere verschoonrondes, gekoppeld aan het slapen gaan en maaltijden, namelijk rond 10 uur, 12.15 uur, na het slapen, en 16.15 uur, en uiteraard wanneer een kind het zelf vraagt of wanneer de pedagogisch medewerker merkt dat een kind verschoond moet worden.

We benoemen wat we gaan doen en gebruiken het verschoonmoment ook als interactiemoment. Wanneer een kind

het zelf (of bijna) kan, zullen we vragen om op het potje of naar de WC te gaan. Op deze manier ondersteunen we hun behoefte aan zelfstandigheid.

Feest vieren

We besteden aandacht aan de verjaardag van elk kind. We bespreken van tevoren met ouders af wanneer een kind zijn verjaardag gaat vieren. Op de deur van de groep hangt de aankondiging wie er op de groep jarig is.

De verjaardag van ieder kind wordt gevierd, op een manier die bij het kind past. De jarige krijgt altijd een verjaardagsmuts. We vertellen kinderen dat er een feestje is en nodigen hen uit om mee te doen met liedjes zingen en muziek maken. Als de jarige een gezonde traktatie heeft meegenomen wordt deze uitgedeeld. De jarige mag uit de verjaardagsmand een cadeautje kiezen. Deze cadeautjes worden door de oudercommissie uitgezocht en gekocht. Wanneer de jarige dit wil, kan hij samen met de pedagogisch medewerker langs alle groepen om een verjaardagskaart te laten tekenen.

Wij vieren ieder jaar de feesten zoals Pasen, Kerst en natuurlijk Sinterklaas. Hoe wij dit vieren is elk jaar anders. We houden er rekening mee dat sommige kinderen dit best spannend kunnen vinden.

We geven aandacht wanneer een kind afscheid neemt van de groep. Er wordt iets moois geknutseld en er wordt voor het kind gezongen. Ook mag het kind trakteren. Op dezelfde wijze vieren we het afscheid van een pedagogisch medewerker.

Afstemmen met ouders

Tijdens het kennismakingsgesprek worden er allerlei zaken uitgelegd en wordt

ingegaan op vragen van ouders voor een goed verloop van de plaatsing. Zo wordt er bijvoorbeeld uitgelegd dat ouders van kinderen onder een jaar zelf op het bord schrijven hoe laat hun kind wakker was en wanneer de laatste voeding was. Zo kan het ritme van het kind naadloos aansluiten op het ritme dat het kind thuis heeft. Er wordt besproken wat het belang is van duidelijk afscheid nemen en dat wij graag vernemen als een kind ziek is of een dagje niet naar de opvang komt.

Ook wordt het belang van wederzijdse uitwisseling van informatie benadrukt. Van ouders horen we graag hoe het met het kind gaat, wat voor bijzonderheden er op dat moment zijn. Afspraken omtrent het kind worden op een toestemmingsformulier genoteerd en geparafereerd door ouders. Dit is voor ons van belang om goed in te kunnen spelen op en aan te sluiten bij het kind.

Aan het eind van de dag nemen we de tijd om te vertellen hoe het kind de dag heeft beleefd, daarnaast hoe het slapen

en eten is gegaan. In deze dagelijkse gesprekjes kan er overleg, uitwisseling en afstemming plaatsvinden zodat we samen de zorg voor het kind kunnen dragen.

We observeren jaarlijks elk kind in de groep en noteren onze bevindingen in het Kicker-kinddossier. We gaan met ouders in gesprek om de bevindingen te bespreken en informatie uit te wisselen. Wij vinden het belangrijk dat school een beeld heeft van de ontwikkeling en welbevinden van het kind. Ruim voor de 4e verjaardag wordt het overdrachtsformulier ingevuld. Wij geven hierin een beschrijving van het kind.

Een kopie van het formulier wordt naar de basisschool gestuurd of afgegeven, het originele formulier krijgt een plek in het Kicker-kinddossier. Het Kicker-kinddossier wordt bij het verlaten van de opvang meegegeven of bij een overstap naar de buitenschoolse opvang overgedragen.

Kindercentrum 't Kickertje
Achterdijkshoorn 11
2635 MK Den Hoorn
(015) 257 32 12